

**Växjö
kommun**

Landsbygdsplan för Växjö kommun

Innehåll

1.	Inledning.....	4
1.1.	Växjö kommunkoncerns styrmodell.....	4
2.	Bakgrund.....	5
2.1.	Syfte.....	5
2.2.	Samverkan.....	5
2.3.	Hållbara Växjö 2030.....	5
2.4.	Växjö kommuns processer och riktningmål.....	5
3.	Utvecklings- och insatsområden.....	6
3.1	Boende.....	6
3.1.1	Insatsområde Boende.....	6
3.2	Kommunikationer och infrastruktur.....	7
3.2.1	Insatsområde Kommunikationer och infrastruktur.....	7
3.3.	Service.....	7
3.3.1	Insatsområde Service.....	7
3.4.	Arbete och näringsliv.....	8
3.4.1	Insatsområde Arbete och näringsliv.....	8
3.5.	Natur, kultur och rekreation.....	9
3.5.1	Insatsområde Natur, kultur och rekreation.....	9
3.6.	Den trygga platsen.....	9
3.6.1	Insatsområde Den trygga platsen.....	9
3.7.	Föreningsliv.....	10

3.7.1	Insatsområde Föreningsliv.....	10
-------	--------------------------------	----

Dokumentinformation:

Planen har beslutats/reviderats av kommunfullmäktige § 252, 2020-11-17.

1. Inledning

1.1. Växjö kommunkoncerns styrmodell

I Växjö kommunkoncerns styrmodell samlas krafterna för att nå visionen om att skapa en fantastisk plats att bo, leva och verka på för invånare, företag och besökare – idag och i framtiden. Hållbarhetsprogrammet och planer blir levande då de tillsammans med nya initiativ, förändringar och behov ses i en helhet i respektive huvudprocess och stödprocess. Detta förmedlas genom den årliga budgetprocessen till varje nämnd och styrelse.

- Planen förtydligar den politiska viljeinriktningen och tydliggör beroenden och samverkan mellan processer, förvaltningar och bolag. Externa intressenter kan komma att beröras.
- Planen innehåller inga beskrivningar av enskilda aktiviteter utan ger förslag på möjliga åtgärdsområden som kan bidra till positivt till hållbarhetsprogrammets målbilder och huvudprocessernas riktningsmål. Enskilda aktiviteter definieras i den årliga budgeten och arbetas in i varje nämnds och styrelser internbudget och affärsplan.
- Planen innehåller inga mål eller nyckeltal. Uppföljning av måluppfyllelse sker genom analys av nyckeltal i Växjö kommuns årliga budget och i Hållbara Växjö 2030.
- Planen inbegriper prioriterade utvecklingsområden och insatsområden som Växjö kommunkoncern har rådighet över eller har möjlighet att påverka. Växjö kommun ses härmed som en möjliggörare för att åstadkomma goda resultat för den långsiktiga utvecklingen tillsammans med externa intressenter.
- Planen innehåller inte aspekter kopplade till organisation eller resurser. Ställningstaganden rörande dessa delar ingår i budgetprocessen.

2. Bakgrund

2.1. Syfte

Syftet med landsbygdsplanen är att tydliggöra vilka utvecklingsområden som Växjö kommun prioriterar.¹

2.2. Samverkan

Planen berör alla förvaltningar och bolag med verksamhet utanför Växjö stad. Planarbetet har följt en tydlig process där synpunkter inhämtas från samhällsföreningar utanför Växjö stad och inom kommunens olika förvaltningar och bolag. Samverkan mellan kommunens förvaltningar och bolag samt externa aktörer med syfte att utveckla tätorter och landsbygden är en viktig förutsättning för arbetet med planen.

2.3. Hållbara Växjö 2030

Växjö kommuns hållbarhetsprogram, översiktsplan, utvecklingsinriktning och budget utgör den ram inom vilken en landsbygdsplan kan genomföras. Alla målbilder och utmaningar inom Hållbarhetsprogrammet berörs. Landsbygdsplanen kan också relateras till andra verksamhetsområden såsom; integration-, näringslivsutveckling och mångfaldsarbete.

2.4. Växjö kommuns processer och riktningmål

Planen kan relateras till samtliga av kommunens huvud och stödprocesser och därtill knutna riktningmål.

De långsiktiga allmänna kommunpolitiska målsättningarna formuleras på följande vis i budgeten för 2020:

- Skapa förutsättningar för ett växande näringsliv och en fungerande arbetsmarknad
- Utbilda för ett livslångt lärande
- Utveckla och förvalta en växande och trygg stad, tätort och landsbygd
- Stödja individer och främja ett självständigt liv

¹ Planen inkluderar byar och orter utanför Växjö stad, utan övriga geografiska avgränsningar. Tätort: Ort med minst 200 invånare i samlad bebyggelse med normalt högst 200 m mellan husen. By: Minst två närliggande gårdar och eventuellt flera torp på landsbygden.

- Möjliggöra en aktiv fritid

3. Utvecklings- och insatsområden

Sju utvecklingsområden har identifierats för en hållbar landsbygdsutveckling;

- Boende
- Kommunikationer och infrastruktur
- Service
- Arbete och näringsliv
- Natur, kultur och rekreation
- Den trygga platsen
- Föreningsliv

Inom respektive utvecklingsområde beskrivs insatser som skall bidra positivt till att nå riktningssmålen.

3.1 Boende

Växjö kommun ska verka för att fler skall bosätta sig utanför Växjö stad och upptäcka Växjö landsbygd

I de kommunala kärnorna Lammhult, Braås, Rottne och Ingelstad finns centrummiljöer som serverar sin del av kommunens landsbygd. Orterna är en viktig mötesplats med funktioner både för orten och sitt omland. Det ger även förutsättningar för orten och dess omland att utvecklas.

Gemla, Vederslöv och Åryd är exempel på en lokal kärna. En lokal kärna är en serviceort för den närmaste omgivningen, framför allt när det gäller offentlig service. Den glesta småhusbebyggelsen i form av friliggande villor finns i övriga orter och på landsbygden, även i enskilda lägen.

På landsbygden eftersträvas byggande i lägen som stöttar lokal utveckling och service. Särskilt prioriteras bygder och byar i närheten av kollektivtrafiklinjer, där bil inte är nödvändigt för resandet till skola, arbete, handel, service och fritidsaktiviteter.[1] För att säkerställa att hela kommunen är levande och för att skapa goda förutsättningar för ett bra liv ska det finnas tillgång till barnomsorg samt skola med god kvalitet

Insatsområden

- Skapa förutsättningar för byggande i tätorter och i enskilda lägen, av olika upplåtelseformer och färdigställda villatomter i privat eller offentlig regi

[1] Växjö kommuns utvecklingsinriktning, en del av Översiktsplanen. Ej beslutad vid färdigställande av landsbygdsplan

- Främja ett hållbart offentligt och privat byggande vad gäller materialval, energilösningar och VA-system, utifrån ekonomiska förutsättningar och gällande lagstiftning²
- Synliggöra tätorterna och landsbygden som attraktiva platser

3.2 Kommunikationer och infrastruktur

Växjö kommun ska medverka till att ställa om för ett klimatsmart resande mellan stad och landsbygd samt ett digitalt samhälle

Inom Kronobergs län och inom kommunen eftersträvas kollektivtrafiklinjer (tåg och snabbussar) med hög turtäthet, vars hållplatser gör det enkelt att resa med flera transportmedel. Välplanerade och strategiskt lokaliserade hållplatser på landsbygden, sk transportnoder, ska även göra att en stor del av landsbygdsbefolkningen kan åka kollektivt.

Insatsområden

- Eftersträva andra transportsätt än med fossildrivna fordon.
- I dialog med Region Kronoberg och Trafikverket eftersträva en god vägstandard, trafiksäkerhet, och turtäthet för allmänna transportmedel
- Verka för en fortsatt utbyggnad och förbättrad överföringshastighet av bredband och mobil telefoni
- Främja invånarnas möjligheter att ta del av omställningen till ett digitalt samhälle
- Etablera pendlarparkeringar³
- Utveckla trygga cykelvägar i samverkan med Trafikverket

3.3 Service

Växjö kommun ska verka för ett fortsatt samarbete mellan privata, offentliga och civila aktörer för att bibehålla och utveckla privat- och offentlig service på landsbygden

Servicebegreppet kan innefatta en mängd offentliga eller privata tjänster som riktas till invånare så som förskola, skola, äldreomsorg, affär, paketutlämning, systembolagsombud, bibliotek, kulturskola, samt att bevaka tillgången till postservice.

Insatsområden

² Växjö kommuns träbyggnadsstrategi 2018

³ Växjö kommuns parkeringsstrategi 2020-2025

- Bidra till att privat och offentlig service och övrig kommunal verksamhet i tätorter och på landsbygden kan utvecklas i enlighet med översiktsplanen och utvecklingsinriktningen samt efter behov
- Växjö kommun ska verka för att verksamhetslokaler, samlingslokaler, skolor och äldreboenden i tätorter och på landsbygden används som mötesplatser för att utveckla kunskaper och kompetenser i tider av globala utmaningar

3.4 Arbete och näringsliv

Växjö kommun ska värna och främja företagsklimatet i tätorter och på landsbygden samt verka för en förbättrad kompetensförsörjning inom näringsliv och offentlig sektor

Växjö kommun ska stimulera företagande och entreprenörskap genom att initiera, utveckla och samverka i nätverk, samverkansprojekt och mötesplatser mellan näringsliv, akademi, offentlig sektor och civilsamhället.

Tillgången till arbetskraft med relevant kompetens är avgörande för att företag fortsatt ska kunna växa och vara konkurrenskraftiga, och för att den offentliga servicen skall hålla god kvalitet.⁴

Insatsområden

- Skapa förutsättningar för besöksnäring med fokus på; natur-, mat- och design
- Samverka med privata fastighetsägare och markägare för att skapa miljöer med olika attraktivitetsfaktorer, för olika typer av verksamheter.
- Samverka med lokala producenter och odlare samt öka de ekologiska och/eller svenska livsmedelsinköpen.⁵

⁴ Näringslivsplan

⁵ Måltidsplan, Odlingsplan

3.5 Natur, kultur och rekreation

Växjö kommun ska bevara den invånarnära naturen och stärka gröna livsmiljöer och landskap för att undvika en ökad förlust av biologisk mångfald, försvagade ekosystem och därmed vår sårbarhet inför klimatförändringarna

Det småländska landskapet med storskogar, mosaikartat odlingslandskap, sjöar och vattendrag är en stor tillgång som lockar både boende och besökare. Två större områden med särskilda kvaliteter för turism och friluftsliv är Helgasjön-Höjdvärend i den norra delen av kommunen och Åsnenområdet i söder. Bergkvara strax väster om Växjö stad är en kulturhistoriskt unik godsmiljö. Dessa tre områden vill Växjö kommun värna om för att främja besöksnäringen, landsbygdens utveckling och invånarnas rekreation.⁶

Insatsområden

- Synliggöra samt vårda kultur- och naturlandskapet.
- Främja biologisk mångfald
- Värna god vattenstatus i sjöar och vattendrag
- Begränsa spridning av mikroplaster och miljö- och hälsoskadliga kemikalier
- Värna och utveckla spontanytor, friluftslivs- och grönområden
- Säkerställa jämlik tillgång och närhet till naturområden för rekreation och hälsa⁷
- Utveckla mötesplatser på landsbygden, både genom fysiska lokaler och genom aktiviteter

3.6 Den trygga platsen

Växjö kommun ska arbeta för en ökad upplevd trygghet och säkerhet i tätorter och på landsbygden

Genom att skapa, utforma och anpassa samhället tillsammans med invånare och samhällsaktörer kan vi skapa en känsla av inkludering, tillhörighet och medskapande. Ett samhälle som erbjuder god välfärd skapar tillit och trygghet för människor.⁸

Insatsområden

- Förbättra vår beredskap för kriser och extraordinära situationer i dialog med aktörer utanför Växjö stad

⁶ Växjö kommuns utvecklingsinriktning, en del av Översiktsplanen

⁷ Friluftslivsprogram

⁸ Hållbarhetsprogram

- Skapa förutsättningar för social hållbarhet genom trygga livs- och arbetsmiljöer
- Arbeta främjande för öppenhet, tolerans och integration⁹

3.7 Föreningsliv

Växjö kommun ska skapa bra förutsättningar för att utveckla tätorter och landsbygden genom samverkan mellan privata, ideella och offentliga aktörer

Det finns många goda exempel på insatser i tätorterna och på landsbygden som möjliggjorts genom samverkan. Inte minst tack vare ideella insatser. Växjö kommun har genom stöd till samhällsföreningars verksamhet och samlingslokaler skapat en grund för en fortsatt positiv utveckling.

Insatsområden

- Främja ett starkt föreningsliv i tätorter och på landsbygden
- Samverka med näringsliv, länsstyrelse, regioner och andra kommuner inom området landsbygdsutveckling
- Vara en del av Leader Linnés arbete med landsbygdsutveckling
- Tydliggöra vilka projektmedel som går att söka och hur det kan gå till, samt stödja olika lokala aktörer i deras utveckling

⁹ Integrationsplan